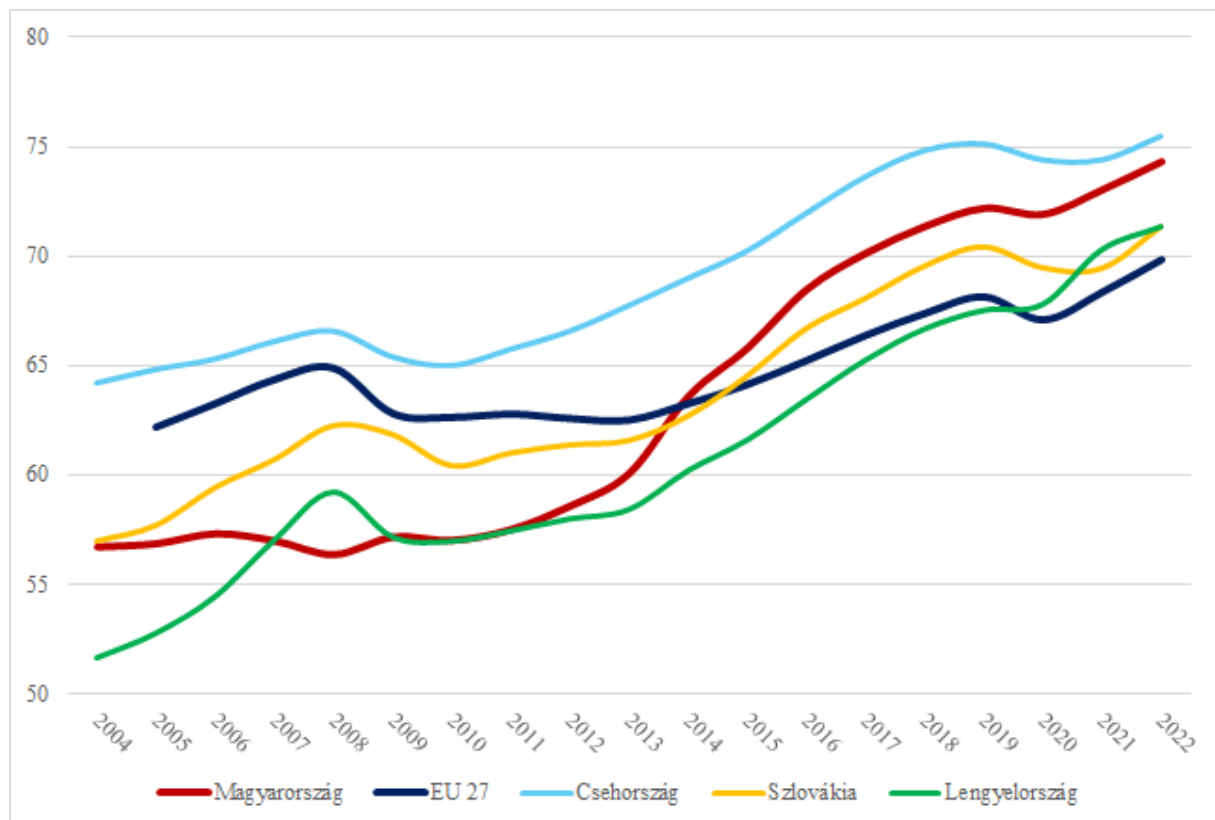

MAGYARORSZÁG 20 ÉVE AZ EU-BAN: HOGYAN VÁLTOZOTT A FOGLALKOZTATOTTSÁG?

2004. május 1-én tíz új állam csatlakozott az Európai Unióhoz, köztük Magyarország. Cikksorozatunkban egy-egy mutató segítségével járjuk körül, hogyan változott hazánk helyzete 20 éves EU tagságunk ideje alatt. Jelen cikkünk témája a **foglalkoztatottság változása**.

Magyarországon 2004-ben a 15-64 éves korosztályban a foglalkoztatottsági ráta 56,8% volt. Ez **2022-re 74,4%-ra emelkedett**, ami egészen kiemelkedő, 17,6 százalékpontos növekedést jelent. A foglalkoztatottsági szint változása azonban nem volt egyenletes: 2004 és 2010-közt lényegében 57%-on állt, majd a 2010-es évek elejétől rapid módon emelkedni kezdett. 2020-ban a koronavírus-válság miatti elbocsátások miatt egy nagyon enyhe (az EU-s átlagnál jóval alacsonyabb) csökkenés jelentkezett, de ezt követően újra növekvő pályára állt a mutató.

Foglalkoztatottsági ráta a V4-es országokban és az EU-ban (%)

Forrás: OECD

Mind az EU-ban, mind a V4-es országokban bezuhant a foglalkoztatási ráta 2008-2010 között, majd az évtized közepétől folyamatosan javult az uniós foglalkoztatási szint. A visegrádi országok összességében nagyon jól teljesítettek a mutató tekintetében: 2022-re mind a négy állam megelőzte az EU-s átlagot.

Hazánk teljesítménye mind régiós, mind EU-s szinten kiemelkedő. 2011-ben megelőztük a lengyeleket, 2014-ben a szlovákokat és az uniós átlagot. A 2004-es 7,4 százalékpontos lemaradásunkat a csehekhez képest 2022-re sikerült 1 százalékponttal mérsékelnünk. Ugyanebben az évben az átlagos **EU-s foglalkoztatottságot** már **4,6 százalékponttal** haladta meg a magyar (közmunka nélkül ez 3,6%).

A foglalkoztatási ráta a 30-54 éves kor közöttiek körében 87-90%. Az 55-59 közöttiekénél 82,3% (itt már érvényesül a Nők40 program hatása), majd a 60-64 évesek esetében az arány 54,8%-ra esik (főleg a nyugdíjba vonulás miatt). A 24 év alattiak rátája (20-24 évesek: 48,7%, 15-19 évesek: 5,6%) alacsony, de ennek oka a közép- és felsőfokú oktatásban való részvétel.

A KSH szerint **2004 és 2023 közt közel 824 ezer fővel nőtt a foglalkoztatottak száma, ami 21%-os bővülést jelent.** A növekmény nagy részét a diplomások teszik ki (+687 ezer fő), de jelentősen nőtt az érettségizettek száma is (+339 ezer fő). Eközben a foglalkoztatottak közt **csökkent a szakmunkások (-101 ezer fő), illetve csak általános iskolai végzettséggel rendelkező, jellemzően a segéd- és betanított munkások száma (-103 ezer fő).**

A 2010-től 2023-ig tartó időszakban a dolgozók száma 32 ezer fővel nőtt a mezőgazdaságban, s 116 ezerrel az építőiparban. A feldolgozóiparban 2010-2018 között 227 ezerrel emelkedett a foglalkoztatottak száma, majd 2018-2023 közt 51 ezerrel csökkent. A legnagyobb bővülés a **szolgáltatószektorban történt: itt ma 539 ezerrel dolgoznak többen, mint 2010-ben.**

A foglalkoztatottsági szint rapid emelkedésének számos oka van. Egyfelől az előző két évtizedben **jelentős mértékben bővült a hazai gazdaság,** ami önmagában is pozitív hatással volt a munkaerőpiacra. Másfelől **a gazdaság nagymértékben fehéredett,** egyre több feketén dolgozó került bejelentésre. Továbbá a kormányzat csökkentette a munkát terhelő adókat, támogatta a közmunkaprogramot és a duális képzéseket (ahol a szakmunkás tanulók 16 éves kortól már dolgozónak minősülnek). **Paradox módon a 2010 óta kivándorolt 350-400 ezer fő is hozzájárult a kedvező számokhoz.** Részben azért, mert a mutatók őket is tartalmazzák (mivel állampolgárságukat jellemzően megtartották), részben azért, mert a hiányzó munkaerőt magasabb bérért lehetett csak pótolni, ami megmozgatta az addig inaktívakat is.

GKI GAZDASÁGKUTATÓ ZRT.

1056 Budapest, Váci utca 84. fszt.2.
Telefon: +36-30-014-7848 E-mail: gki@gki.hu

További információk:

Molnár László (molnar.laszlo@gki.hu) és Mihályi Máté (mihalyi.mate@gki.hu)